

Hláskoslovné obměny se skupením *-št* se vyskytují na území zhruba od linie Litovel–Brno–Mikulov na východ. Podoby s dlouhou samohláskou (*h*)*árešt* převládají na území vm. nářečí a ve vých. úseku střm. dialektů.

Ve městech se položka zkoumala pouze u st. generace. Situace je zde v podstatě shodná s venkovským okolím, poměrně často se tu však prosazovala forma *arest*.

4 *arest* Jg, SSJČ, sloven., hluž.
arešt pol. *areszt*

árešt sloven.

5 *arest* Po 1, Ju 2, Ru 1 — *árest* Ru 1 — *arešt* Ju 2, 6 — *árešt* Ju 7, Ru 5 — *harest* Ju 5, Ru 2, 3 — *harešt* Ru 4 — *herešt* Ju 6 — *rešt* Ju 1, 4

Bh

Na případ protetické hlásky před samohláskou *e* byly v dotazníku zaměřeny dvě položky, a to slovo cizího původu *jeptiška* a vlastní jméno *Eva*.

248 *jeptiška* (ČJA 2-190) — *mapa s. 359*

Eva (1847)

1 M *jeptiška* (*jeptuška* 301, 302, 304, *jepčička* 454, 456, 457) — *jeptiška*
heptiška
epťiška — *epťiška* 118, 119, 134 — *epiška*

2 Kromě základního problému, tj. výskytu protetických nebo hiátových hlásek, zachycujeme u slova *jeptiška* (ze stněm. *eppetisse*, to z lat. *abbatissa*) další jevy hláskoslovné povahy, totiž uchované náslovné *e-* (např. *eptiška*), dloužení základové slabiky *-ř-* (*jeptiška*) a zjednodušení výslovnosti skupiny souhlásek *-pt-* > *-p-* (*eptiška* > *epiška*).

Ve městech nebyla položka zkoumána.

3 Varianta odrážející původní formu *eptiška* (srov. *eppetisse*) se uchovala jen na jz., již. a vých. okrajích Čech a na záp. okrajích Moravy, varianta *eptiška* na Kladsku a ojediněle na vých. okraji svč. nář. V již. Čechách převládá forma *epiška*.

Podoby s protetickým *h* jsou poměrně vzácné; dokládají se pouze z Chodska, sporadicky též z přechodových nářečí čes.-mor. (zvláště z Novoměstska) a zcela ojediněle z nář. střm.

Na ostatním území je běžný tvar *jeptiška*. Pouze sev. a svč. okraj Čech se vyděluje variantou *jeptiška*.

4 *jeptiška* stč. *jěptiška*, *jěbtiška*, *-ička*, Jg též *jebtiška*, SSJČ

5 *jeptiška* Ju 1, 3, 4, 7, Ru 2, 3 — *jeptiška* Ju 6, Ru 4 — *jeptiška* Ju 2

7 U jména *Eva* byla otázka regionalizována na oblast Čech, navíc se zkoumala pouze na opěrné síti. Doklady s protezí *Heva* pocházejí jen z nejzápadnějšího okraje, z lokalit 301–310, 315, 316–321, 323, tedy z míst, kde se protetická souhláska *h* realizuje ve většině námi sledovaných případů nejdůsledněji, srov. např. *hu nás*, *harest*.

Bh

Protetické souhlásky před samohláskou *i* se zkoumaly na těchto výrazech: *jiný*, *jídlo*, *jiskra*, *jitrnice*, *jíva*.

249 *jiný* (1856) — *mapa s. 361*

1 M *jiný* (*jinačí*, *jinší*, *jinakší*)
hiný (*henačí* 675)
iný (*inačí*, *inší*, *inakší*)

2 Na adj. *jiný* se sledoval výskyt protetického *h* (*hiný*), kromě toho byla zachycena varianta s hiátovou souhláskou *j* (*jiný*) a podoba s náslovným *i* (*iný*), vyslovovaná zpravidla s rázem. Výslovnost s rázem nebo bez něho není možno zakreslit.

Uvedené adjektivum se na značném území vyskytuje rovněž ve slovotvorné variantě *jinačí*, *jinakší*, *jinší*. Tyto podoby jsme na mapě nezakreslovali, protože jejich výskyt nebyl zkoumán systematicky (položka byla zaměřena jen na protezi). Můžeme pouze konstatovat, že výše uvedené varianty jsou soustředěny na vých. okraj